

ET KURSUS PÅ FEM LEKTIONER

I

GENÈVEKONVENTIONERNE

af

Henri Coursier

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	1
<u>Lektion I - Genèvekonventionerne</u>	4
Indledning	4
1. Røde Kors og udarbejdelsen af Genèvekonventionerne	5
2. Genèvekonventionernes plads inden for folkeretten	12
Konklusion	16
<u>Lektion II - Genèvekonventionernes grundsætninger</u>	18
Indledning	18
1. Genèvekonventionernes grundsætninger	18
2. Artikler fælles for de fire Genèvekonventioner af 12. august 1949	22
(a) Indledende artikler (Overholdelse af konventionen; Anvendelse af konventionen; Konflikter, der ikke er af international karakter; Definition af beskyttede personer; Der kan ikke gives afkald på rettighederne; Beskyttelsesmagterne; Den Internationale Røde Kors Komités virksomhed; Stedfortrædere for beskyttelsesmagterne; Mægling)	22
(b) Andre artikler fælles for konventionerne (Forbud mod repressalier rettet mod individer; Straffesanktioner; Opsigelse af konventionen)	30
Røde Kors principperne	32
<u>Lektion III - De sårede og syge</u>	35
(Første og Anden Genèvekonvention af 12. august 1949)	
Indledning	35
1. Beskyttelse af de sårede og syge	37
(a) Beskyttelse og pleje	37
(b) Eftersøgninger på slagmarken	38
(c) Optegnelse og fremsendelse af oplysninger	39
(d) Befolkningen og neutrale skibe	40
2. Beskyttelsen af personel og sanitært materiel	41
(a) Sanitetspersonel	41
(b) Sanitetsmateriel	43
(c) Hospitalsskibe	44
3. Røde Kors mærket	45
Konklusion	48
<u>Tillæg:</u> Udkast til regler for beskyttelsen af de sårede og syge samt civilt sanitetspersonel under konflikter	51

	Side
<u>Lektion IV - Krigsfangers retsstilling</u>	54
(Tredje Genèvekonvention af 12. august 1949)	
Indledning	54
1. Krigsfangers retsstilling	56
(a) Internationale konflikter (Partisaner; Krigsfangers rettigheder og pligter; Beskyttelse og behandling; Forhold i lejrene; Hjemsendelse)	56
(b) Interne konflikter	64
2. Røde Kors rolle	64
(a) Besøg i lejrene	65
(b) Indregistrering af krigsfanger	66
(c) Uddeling af hjælpeforsyninger	66
(d) Hjælp til tilbageholdte personer i tilfælde af interne konflikter	67
<u>Tillæg: Humanitær bistand ydet af Den Internationale Røde Kors Komité</u>	69
<u>Lektion V - Beskyttelse af civile personer</u>	70
(Fjerde Genèvekonvention af 12. august 1949)	
Indledning	70
1. Beskyttelse af civile befolkninger	72
(a) Sikkerhedszoner	73
(b) Civile sygehuse	73
(c) Hjælpeforsyninger	74
(d) Børneforsorg	74
(e) Oplysninger om familiemedlemmer	74
(f) Nødvendige forbedringer	74
2. Beskyttelse af den enkelte	77
(a) Respekt for mennesket	78
(b) Udlændinge, der befinder sig på en af de stridende parters territorium	79
(c) Besættelsesmagten	80
(d) Internering	82
<u>Tillæg: Regler til begrænsning af de farer, som civilbefolkningen udsættes for i krigstid</u>	85

FORORD

Der er visse humanitære regler, som skal overholdes under krig og over for fjenden. Disse regler er for størstedelens vedkommende fastsat i de fire Genèvekonventioner af 12. august 1949:

- I Til forbedring af forholdene for sårede og syge i de væbnede styrker i felten;
- II Til forbedring af forholdene for sårede, syge og skibbrudne i de væbnede styrker til søs;
- III Om behandling af krigsfanger;
- IV Om beskyttelse af civile personer i krigstid.

Den Internationale Røde Kors Komité har lige siden sin oprettelse arbejdet for Genèvekonventionernes gennemførelse og udbredelse. Det var således hovedsagelig denne komité, der tog initiativet til deres revision i 1949. De indeholder i øjeblikket 400 artikler og udgør en tidssvarende og komplet samling regler for den beskyttelse, som det anses for uomgængelig nødvendigt at sikre mennesker i tilfælde af væbnet konflikt. De gælder herefter ikke alene for medlemmer af de væbnede styrker, men også for civile personer; kontrollen med deres overholdelse er blevet skærpet, og man har indsat artikel 3, i henhold til hvilken visse vigtige humanitære regler skal overholdes også under væbnet konflikt, som ikke er af international karakter. Alt dette er udtryk for et betydningsfuldt skridt fremad i bestræbelserne for menneskehedens beskyttelse.

Det, som Den Internationale Røde Kors Komité først og fremmest gerne ville opnå, var, at alle stater ratificerede (eller tiltrådte) Genèvekonventionerne. De er nu i enhver henseende verdensomfattende, idet de pr. januar 1966 er bindende for 100 forskellige magter. Detaillerede kommentarer i fire omfattende bind er ligeledes blevet udgivet af Den Internationale Røde Kors Komité, som nu gør sit yderste for at udbrede kendskabet til konventionerne i alle lande. Men eksistensen af gode konventioner er ikke nok i sig selv; det er nødvendigt, at de personer, som skal gennemføre dem, er fuldstændig fortrolige med deres indhold, ellers ville de kun være døde ord, og dette ville ubodeligt skade den store indsats, som er blevet gjort for at forbedre forholdene for mennesker under væbnet konflikt, og de meget betydningsfulde resultater, som allerede er opnået.

I henhold til bestemmelserne i en artikel, som er fælles for alle fire konventioner, har regeringerne forpligtet sig til i videst muligt omfang at udbrede kendskabet til konventionerne i hele befolkningen, i fredstid såvel som i krigstid. Men foruden denne forpligtelse, som påhviler de offentlige myndigheder, har også enhver af os en etisk pligt til at hjælpe med til at gøre dem kendt.

Formålet med det grundkursus i Genèvekonventionerne, som de efterfølgende sider indeholder, er at lette arbejdet for dem, som har påtaget sig at give andre kendskab til konventionernes indhold, ved at understrege de bestemmelser, der har betydning som almindelige grundsætninger. At anvende disse regler også i situationer, som ikke er forudset i konventionerne, er at leve op til Genèvekonventionernes idé og således bidrage til en forøgelse af de humanitære bestræbelser. Disse vigtige bestemmelser er det nødvendigt at studere og nøje indprente sig, dersom man oprigtigt ønsker at bidrage til at skabe en atmosfære af fred og gensidig forståelse. Ved at hjælpe med til at udbrede kendskab til Genèvekonventionerne handler Røde Kors i overensstemmelse med sin fredsstiftende mission. Selv om Røde Kors blev til på slagmarken og altid er parat til at hjælpe konflikternes ofre, er dets mål ikke at gøre mennesker beredt til krig, men altid at virke i overensstemmelse med dets egne grundsætninger. Med andre ord: Røde Kors ønsker at lære menneskene at være humane under alle forhold.

De fem lektioner, som indgår i dette grundkursus, er blevet udarbejdet af Henri Coursier, rådgiver for Den Internationale Røde Kors Komité's juridiske afdeling og en af forfatterne til kommentarerne til Genèvekonventionerne. Dette grundkursus er, ligesom kommentarerne, blevet udarbejdet under ledelse af Jean S. Pictet, direktør for Den Internationale Røde Kors Komité's afdeling for almindelige anliggender.

De, som er interesseret i at udbrede kendskab til Genèvekonventionerne, kan efter eget skøn enten bruge dette kursus, som det foreligger, eller blot anvende det som et grundlag for undervisningen.

Det er særlig beregnet til brug for de nationale Røde Kors selskaber og de juridiske fakulteter i de forskellige lande, idet man håber, at studiet af Genèvekonventionerne må komme til at indgå i universiteternes undervisningsprogram under en eller anden passende form. Disse regler,

som nu udgør en del af folkeretten, da de forskellige magters ratifikation eller tiltrædelse af dem har gjort dem til regler, der er fælles for landene, kan og bør studeres således, som de fortjener det, og må ligesom andre internationale forhold finde deres plads inden for undervisningsplanerne i hvert enkelt land.